

Jelena Zlatković Winter (1958–2015)

Jelena Zlatković Winter, dugogodišnja zaposlenica Instituta za migracije i narodnosti i urednica *Revije za sociologiju*, napustila nas je 10. ožujka 2015. godine. Za Jelenu možemo reći da je bila osebujna ličnost, s jedne strane omiljena i pomalo boemska osoba, dobrodošla u bilo kojem društvu, a s druge strane cijenjena i samozatajna znanstvenica.

Rođena je u Zagrebu, u kojem je prolazila sve stupnije školovanja, od osnovne škole do doktorata na Filozofskom fakultetu. U duhu obiteljske tradicije (majka joj je bila farmaceut) roditelji su joj namijenili farmaceutsku profesiju. Oni koji su Jelenu poznavali i s njome prijateljevali, nisu je mogli zamisliti s druge strane pulta, u komornoj atmosferi apotekarskih mirisa. I naravno, ona je već na početku tog studija shvatila da mora promijeniti fakultet. Kamo drugamo, nego na studij sociologije, znanosti koja se bavi društvom u najširem smislu. Jelena je po svojoj naobrazbi bila sociolog, no za nju bi se slobodno moglo reći da je »practicirala sociologiju«. Lepezu likova s kojima se družila i prijateljevala svojom kvantitetom, ali i šarolikošću, teško je ponoviti. Zato ne iznenađuje članak u jednom zagrebačkom časopisu objavljenom povodom njezine smrti, u kojem je nazivaju »urbanom ikonom grada Zagreba«. Tu bismo tvrdnju s pravom mogli proširiti onom da je bila »legenda« širih geografskih razmjera.

Po završenom studiju 1986. godine zapošljava se u Institutu za migracije i narodnosti u kojem, uz poštovanje i ljubav svojih kolegica i kolega, ostaje do posljednjeg dana. Svoju kompleksnu osobnost, znanje i inteligenciju demonstrirala je napisavši kvalitetnu magistarsku radnju, a potom i vrlo vrijednu doktorsku disertaciju naslova *Stranac i državljanin: manjine i migranti u Europi nakon 1989. godine*. Njezin znanstveni interes gotovo je anticipirao migracijske procese koji su uslijedili. Ta je aktualnost iskazana na mrežnim stranicama njezine matične ustanove, na kojima je kao svoj osnovni znanstveni interes istaknula »suvremene migracije u Europi, prisilne migracije i državljanstvo«. Upravo smo svjedoci u suvremenoj povijesti Europe nezapamćeno intenzivnih (prisilnih) migracija i težnji transkontinentalnih migranata da se domognu zemalja Europske unije. Doktorska disertacija Jelene Zlatković Winter kao da je u svojim postavkama slutila takvu globalnu migracijsku situaciju.

Neki od njezinih radova nezaobilazna su literatura prilikom izučavanja suvremenih migracija i pisanja radova na tu temu, primjerice »Nemiri u Francuskoj 2005: priča sa zapadne strane« (objavljeno u koautorstvu s Draženom Lalićem) i »Suvremena migracijska kretanja u Europi, Državljanstvo, nacionalni identitet i migracije: europska perspektiva«. U svojem znanstvenoistraživačkom radu sudjelovala je na šest znanstvenih projekata, a posljednji na kojem je radila bio je *Transnacionalne migracije – izazovi hrvatskom društvu*. Kolege sociolozi prepoznali su njezinu vrijednost i svestranost te je 1994. godine uključili u uredništvo *Revije za*

sociologiju, gdje ubrzo postaje i glavnom urednicom, obnašajući tu dužnost dugi niz godina (1996.–2007.). Nezaobilazan je i njezin doprinos izradi *Leksikona migracijskog i etničkog nazivlja*.

Njezine životne, a tako i znanstvene planove, prekinuo je taj, za njezine kolege i prijatelje prebolan, događaj. Svega desetak dana prije smrti obrazlagala je koncepciju članka što ga je završavala. Nije se bojala neizvjesne budućnosti. Kao da je potvrđivala staru misao uklesanu u zabat vijećnice jednoga dalmatinskog grada: »Pošten se čovjek nema čega bojati«.

Ivan Lajić